

Rural'06

Congrés del Món Rural
de Catalunya 2006

CONCLUSIONS DE L'ASSEMBLEA DE MANRESA: L'ocupació agrària del territori i les limitacions naturals i estructurals

“Un Territori per compartir”

- 1. Els productors agroforestals realitzen una tasca que va més enllà de la producció, la qual reverteix positivament sobre la sostenibilitat i la conservació del medi.**
  - Els sectors agrari i forestal són els gestors de l'espai natural i, per tant, han de ser responsables de l'equilibri i el manteniment territorial amb la necessària injecció econòmica que requereix la valorització d'aquesta tasca. La comptabilització dels beneficis de les externalitats positives, mitjançant eines, com els Plans d'avaluació ambiental, han de permetre l'establiment de les necessàries compensacions pels sectors.
  - Pel que respecta al sector forestal, que ocupa més de la meitat de la superfície de Catalunya, cal potenciar els pagesos, els ramaders i els propietaris forestals que ocupen el territori tan per l'important tasca que duen a terme, com per la prevenció d'incendis.

L'espai agrari no és un espai residual i s'ha de tractar d'acord amb els seus valors i funcions. Per tant, és necessari **fer pedagogia** de la tasca de manteniment sostenible per part de les activitats agroforestals, des de les administracions fins a la societat civil (tant urbana, com rural)

Cal promoure, en la societat en general, una forma de viure i treballar que permeti millorar l'entorn.
- 2. L'adequada i coherent gestió territorial requereix d'una planificació i ordenació territorial, complementària de la urbana, equilibrada, compatible i pactada amb el reconeixement de les activitats agroforestals,**

Rural'06

Congrés del Món Rural
de Catalunya 2006

amb la participació de tots els agents implicats i que permeti compatibilitzar la política territorial i mediambiental amb els interessos del sector primari.

En aquest sentit, **cal un PACTE TERRITORIAL** entre l'administració (amb caràcter transversal) i la gent que viu i treballa al territori (mitjançant els ens representatius pertinents) impulsant instruments com el Contracte Global d'Explotació (CGE).

3. És important disposar **d'una planificació adequada** per tal d'evitar l'especulació i els impactes mediambientals de les infraestructures, tant pel que fa a les de transport com a la resta d'infraestructures. Aquesta adequada gestió requereix eficiència en les produccions, una regulació en l'accés al medi natural i el foment d'activitats que permetin la seva conservació. La revisió i l'adequació de la planificació territorial s'ha de fer tenint en compte la gent del territori en i per la presa de decisions.
4. L'existència de **zones amb especials dificultats, mereix una diferenciada consideració en aquest territori per compartir**. És el cas de l'agricultura periurbana i les zones de muntanya i secà.
5. És necessari que en **el nou PDR (2007-2013), hi hagi discriminació positiva envers aquestes zones desfavorides** per la seva climatologia i orografia. Aquestes requereixen actuacions prioritàries amb caràcter urgent per tal de:
  - Fixar gent al territori amb condicions equitatives amb el món urbà.
  - Mantenir l'activitat agrària i forestal com a base de l'ecosistema i del paisatge.
6. És prioritari un compromís per **dinamitzar les produccions de zones amb handicaps, afavorint i recolzant eines associatives com les cooperatives**.

Rural'06

Congrés del Món Rural
de Catalunya 2006

7. **El pactes territorials, orientadors dels models de desenvolupament, s'han de concretar en estratègies diferencials segons les zones**, fixant objectius comuns, buscant sinèrgies i aliances per complementar activitats viables i **valoritzar les externalitats positives com:**

- Els paisatges i els canvis estacionals.
- Els productes artesanals lligats al territori.
- La cultura i les tradicions.
- El turisme rural.

En definitiva, calen iniciatives que permetin dinamitzar el territori. En aquest sentit, hi ha un ventall de possibilitats com els convenis amb els departaments de Benestar i Família o Sanitat i Salut per tal d'oferir a la gent de les ciutats amb problemàtiques específiques de salut o socials les externalitats positives del món rural.

Les zones de muntanya

8. Les zones de muntanya disposen del binomi patrimoni cultural - patrimoni natural que ha de permetre, que tots els agents d'aquest territori actuïn plegats amb un objectiu comú: el desenvolupament rural.

- És necessari que l'accés a totes les infraestructures deixi de ser un factor de discriminació.
- En la planificació territorial, s'ha de ser especialment curós en les zones de muntanya, on l'administració ha d'actuar amb caràcter transversal i amb el compromís dels recursos econòmics necessaris, per dur a terme aquesta adequada planificació.

9. Pel que **respecta al progrés del sector agrari**, que es troba a les zones desfavorides de muntanya, requereix entre d'altres:

Rural'06

Congrés del Món Rural
de Catalunya 2006

- Un **increment en l'import de la Indemnització Compensatòria de Muntanya (ICM)**, evitant diferències discriminatòries envers els estats membres veïns i amb una compensació dels costos i les dificultats afegides. A més a més, cal una revisió de la legislació d'aplicació per evitar interpretacions diferenciades, com ha passat fins ara.
- **Agilitzar la implantació del Contracte Global d'Explotació (CGE)** en zones de muntanya i preveure-hi mesures agroambientals que s'adaptin a les característiques de les zones desfavorides, i en aquest sentit, a la realitat de les zones de muntanya.
- Un **compromís ferm en la promoció i recolzament dels productes de les zones desfavorides amb sensibilitat envers la seva singularitat**. Potenciar l'accés a canals de distribució no convencionals amb Indicació Geogràfica Protegida, Denominacions d'Origen i Producció Agrària Ecològica. Impulsar, pel sector ramader i lleter, una diferenciació afavorint les zones amb dificultats, tan en els drets de producció, com en els drets de producció i de prima.
- Tenir en compte que, en la introducció de la fauna silvestre:
  - Cal compensar els costos que comporten als pagesos.
  - S'han de buscar eines per millorar la gestió sanitària d'aquestes poblacions.
  - S'ha de controlar la cabanya, fent un seguiment de les unitats introduïdes a través del consens i complint les ordenacions cinegètiques
- La preservació i conservació de races autòctones. Hi ha d'haver una coordinació de la programació sanitària amb els veïns, tan a nivell de comunitats autonòmiques, com dels Estats Membres.
- Una revisió de la llei de muntanya adreçada principalment a les zones de muntanya que no són comarques de muntanya pròpiament, per tal d'adequar-la a les seves singularitats.

Rural'06

Congrés del Món Rural
de Catalunya 2006

Les zones de secà

10. Respecte a l'activitat agrària i forestal en les zones de secà es proposa que es faci incidència en els següents aspectes:

- Essent l'aigua el principal factor limitant és important fomentar, informar i formar als productors en la gestió dels conreus per fer més eficient l'aprofitament de l'aigua de pluja. Destacar que el reg de suport permet increments considerables de productivitat per la qual cosa serà convenient afavorir-ne l'accés, sempre que estigui justificat des del punt de vista ecològic, econòmic i social.
- L'actual Indemnització compensatòria està desfasada i en desavantatge respecte els estats membres veïns, per això cal actualitzar-la en el proper PDR.
- Fomentar l'ús d'alternatives productives on siguin econòmicament viables i/o diversifiquin els ingressos com la producció de plantes medicinals, aromàtiques, tòfones, cultius energètics, etc.
- **Fomentar la indústria transformadora** lligada a determinades zones i conreus.
- **Prioritzar els incentius fiscals** pels agricultors a títol principal.
- La investigació i la transferència de tecnologia són importants i necessàries en aquestes zones i per tant, han de tenir una matís diferencial.

Els espais periurbans

Els Plans directors han de definir els espais d'interès agrari per ser recollits en el Pla d'Ordenació Urbanística Municipal. Aquestes zones han de ser suficients per a poder desenvolupar activitat d'economia agrària.

Rural'06

Congrés del Món Rural
de Catalunya 2006

11. Reconeixement dels espais periurbans:

Cal el reconeixement legal específic social, polític i administratiu a nivell europeu, nacional i local de les zones d'agricultura periurbana, és precís:

- Fer una valoració de les funcions que desenvolupen (socials, ambientals i econòmiques)
- Posar de manifest les dificultats específiques amb problemàtiques que requereixen un tractament especial.
- Que els municipis vetllin pels espais agraris del seu entorn ja que exerceixen, entre altres, funcions de separació entre espais construïts i de connectors entre espais naturals, afavorint i consolidant la personalitat dels municipis, la diversitat biològica i la possibilitat d'una activitat productiva agrària viable.

12. Planificació dels espais periurbans:

El planejament territorial ha d'incloure el tractament dels espais d'agricultura periurbana, establint les bases per a la seva regulació ulterior en el marc dels plans locals.

Així mateix és considera necessària l'elaboració d'un Pla Territorial Sectorial sobre el sòl agrari que actuï en el mateix sentit i que reconegui les especificitats pròpies de l'agricultura periurbana.

El Pla sectorial agrari de Catalunya ha d'estar coordinat amb la Xarxa de Natura 2000 i amb el PEIN.

13. Gestió dels espais periurbans:

Per tal de fer possible una gestió correcta de les àrees d'agricultura periurbana, es fa necessari incorporar el seu reconeixement en la redacció del futur Programa de Desenvolupament Rural (PDR) per al període 2007-2013, donant continuïtat a les previsions incloses en el PDR vigent. Alhora, caldrà preveure la dotació dels mecanismes tècnics i pressupostaris que permetin un tractament acurat d'aquestes àrees.

Rural'06

Congrés del Món Rural
de Catalunya 2006

L'impuls de la formació i capacitació agrària ajudarà a una millor gestió dels recursos naturals fonamentals per l'activitat agrària com són el sòl i l'aigua, així com dur a terme sistemes de producció i comercialització adequats a les demandes del mercat i, per tant, a la valoració de les produccions.

És necessari que es recolzi la creació i la consolidació d'ens de participació i de gestió, que amb una visió global de l'agricultura periurbana, actuïn com una xarxa de cooperació on conflueixin finalitats i interessos comuns, i s'impulsin accions específiques d'actuació.

El contracte global d'explotació i el sistema de banc de terres, són eines que poden afavorir les zones periurbanes enfront de la pressió urbanística.

14. Observatori:

Cal impulsar la creació d'un Observatori Europeu de l'agricultura periurbana, com a punt de trobada, reflexió i diàleg entre administracions i sector agrari que actuï com a centre de referència pel seguiment, anàlisi i difusió.

Manresa, 16 de desembre de 2005